

Het kuuroord van COOO: communicatie, opvoeding, ondersteuning en onderwijs.

Hugo Durinck senior lector Hogeschool Gent

Op veel terreinen is een betere communicatie welkom. Opvoeding gaat vooraf aan onderwijs, en ze kunnen elkaar blijven aanvullen. Kinderen en jongeren die het moeilijk hebben, krijgen best extra ondersteuning.

Communicatie.

Sarah Bal schrijft: “Communicatie begint niet bij het perfecte moment of de juiste woorden, maar bij bereidheid.” (blz. 71).

“Bereid zijn om het gesprek aan te gaan, is elkaar net de mogelijkheid geven om vragen te stellen, fouten toe te geven, empathie te tonen en wonden te helen. En vooral om opnieuw dat vertrouwen te proberen herstellen.” (blz. 72).

“Probeer een conflict eens te zien als een vraag, een vraag tot verandering. Alsof de ander je uitnodigt: ‘Het lukt niet tussen ons op dit moment, we moeten iets veranderen, we moeten iets bijstellen met elkaar. Kunnen we daar samen werk van maken?’ Als dat lukt, dan hoeft de ruzie niet enkel iets bedreigends of destructiefs te zijn. Dan houdt het ook een kans in om van uit jullie eigen kwetsbaarheid en eerlijkheid een gemeenschappelijke betekenis te zoeken in het probleem en samen het obstakel te overwinnen. Natuurlijk is dat niet makkelijk, het vraagt moed en doorzetting, en een bereidheid van beide kanten.” (blz 168).

Opvoeding

Je kinderen zijn je kinderen wel. Zowel tijdens de zwangerschap als de eerste levensjaren is er zelfs symbiose. Je geeft hen genegenheid, knuffels, klanken, woorden, gebaren, gedachten, gewoontes, voeding, veiligheid, structuur,... Ouders en kinderen leven jarenlang in het zelfde nest. Een gezin is een fysiek, sociaal en psychisch gebeuren, waar zowel moeder, vader en de kinderen belangrijk zijn.

Je leeft samen in hetzelfde huis, gevormd uit het verleden, in het heden van de buurt, steeds neigend naar toekomstige toestanden. Een gezin is daarbij een half open systeem, met steeds invloeden van buitenaf: burens, familie, vrienden, school en media. Zoveel gemeenschappelijke zaken, en toch is ieder ook verschillend.

En je schiet je kinderen niet weg. Zelfs als ze het huis hebben verlaten, hou je liefst contact met elkaar, levenslang. Je blijft altijd verbonden, ook met de kleinkinderen. Zoiets kan vandaag nog steeds. Een relatie is een werkwoord, opvoeden ook. Een kindervens vraagt jarenlang inzet, minstens 20 jaar, eigenlijk levenslang.

Ondersteuning

Ouders en leerkrachten moeten hun kinderen opvolgen, en zich steeds verder informeren en engageren. Scholen doen aan eerstelijnszorg. Het CLB kan doorverwijzen naar diverse vormen van hulpverlening. Labels mag men daarbij niet lichtzinnig geven, maar kunnen professioneel vastgesteld worden als het nodig is. Neurodiversiteit kan in de eerste plaats door de ouders, of grootouders, en buiten school opgevolgd en begeleid worden.

Peter Adriaenssens schrijft daarover: “Eerst de ouders, dan de school. Eerst de basislaag van het leven, en als die goed zit, dan kan het onderwijs daar een versterkende laag aan toevoegen. Als het thuis fout loopt, is het niet fair te verwachten dat leerkrachten met volle klassen de boel rechtekken. Er zijn natuurlijk – en gelukkig - jongeren die zich wel herpakken dankzij school, maar de kwetsbaarheid is hoe dan ook groter.” (blz. 174). “Ongeveer 10 procent van de jeugd heeft ernstige psychische problemen.” (blz. 28). “Onderzoek is duidelijk: adolescenten hebben nood aan warme, verbonden en duidelijke opvoeders.” (blz. 130).

Onderwijs

En zo kan het onderwijs zich terug meer richten op kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes. Lezen vormt daarbij de basis voor kennisverwerving, culturele ontwikkeling, democratie en succes op de werkplek. Lezen is een van de meest complexe mentale handelingen die iemand kan verrichten. Het brengt de ontwikkeling van cognitieve denkvaardigheden op meerdere gebieden met zich mee. Kennis is belangrijk voor diepgaand leren en complexe vaardigheden. We willen leerlingen kritisch leren denken, problemen laten oplossen en teksten leren begrijpen. Een sterke, gedeelde kennisbasis is daarbij essentieel om diepgaand en duurzaam te leren, en alle kinderen eerlijke kansen te geven op zelfontplooiing en volwaardige deelname aan de samenleving. (Surma e.a.).

Peter Adriaenssens “De flexgeneratie” (Pelckmans 2025)

Sarah Bal “Wat als we er samen over praten?” (Pelckmans 2025)

Tim Surma e.a. “Kennisrijk kansrijk” (Lannoo 2025)